

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an

3 cor. 1/4 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane

1/2 an 12 cor. 1/4 an

6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua

oară 12 fil., a treia

oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia să se adreseze la: Redacțiunea și Administrațiunea „Unității” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbăta.

Să ne întărim legea și credința.

Celce a avut cândva de a face cu bapțiști, a putut să vadă de cât fanatism sunt cuprinși oamenii aceștia. Și pe unde începe a se întinde aceasta sectă, cu greu mai poate fi nădușită.

Cauza o află înainte de toate în împărțirea repede a edițiilor biblice și a foilor scrise curat în spiritul acestei secte, parte gratuit, parte pe un preț bagatel de câți-va bani. Merge tot cu un aparat vrednic de invidiat. Piețele orașelor, drumurile de țară sunt strătăiate de cursori bapțiști, cari îmbiu călătorilor și trecătorilor foi și biblia cea după credeul lor.

Sectarii aceștia cu un curaj mare aleargă și printre militari și gratuit le întind biblia, — merindea Domnului. Mulți ostași de ai noștri poartă pe câmpul de luptă, lângă greutatea celor din proțap, și biblia, ediția britică. Un preot al nostru, care dela începutul campaniei își face slujba de capelan castrens, îmi spunea, cazul — nu rar — când un fecior român lovit de un glonte dușman și voind preotul să-l provadă cu ss. sacramente, l'a respins demonstrativ în ora morții. S'a constatat apoi, că avea credința bapțiștă câștigată în tranșee dela camarazi bapțiști, și că la mulți a aflat biblia lor. Firește că asta în lipsa de cărți de rugăciuni și respective a bibliei noastre mult așteptate în ediție nouă — poporală.

Să poate prevedea cu o siguranță omenească, că sfârșitul acestui măcel îngrozitor va avea urmări grele pentru credința noastră. Ai noștri, cari se vor mai reîntoarce de pe câmpul de luptă, vor aduce multe învățături și bune dar și rele. Lipsiți acolo

de preoți de ai noștri, de cărți de ale noastre de rugăciuni, chipuri sfinte și catehisme, în schimb nu vor uita de celea spuse lor de camarazii lor, cari n'au lipsă de preot, de spovedanie, de chipuri sfinte, multe vor spune și de tăria aceloră în credința lor.

Prinsă odată în sufletul individului credința sectară cu anevoie să mai poate scoate și din ce ai voi să-l abați dela calea greșită îl faci mai fanatic în credul lui nou.

Când scriu șirele acestea nu gândesc la urmările politice religioase, ce se vor schimba în diferite state cu credințe diverse, mă gândesc însă la credința noastră, la biserica noastră care și până acum a avut mulțime de dușmani externi și interni, iar pe viitor cât de înspăimântător va crește numărul aceloră?...

Să nu uităm însă, că cu: *predicatori buni, preoți după inima lui Isus, cărți și foi bune scrise în limba națională* să poate reforma lumea; iar noi ne vom întări legea și credința ce la străbuni erau sfinte.

Mihail Hodârnu.

Profesorii Institutului pedagogic din Blaj.

— Contribuțiuni la istoricul Institutului. —

(Continuare.)

36. **Aurel B. Gajia.** S'a născut la 21 Ianuarie 1880 în Șonfalău (com. Turda-Arieș). A studiat șapte clase gimnaziale în Blaj, clasa VIII în Năsăud, unde a trecut și examenul de maturitate în 1900; teologia în Blaj, facultatea filozofică în Budapesta și Cluj. Aci a luat diploma de profesor pentru școlile medii în 1906, din istorie și geografie.

În 4 August 1906 cu Nr. 4731 a fost numit profesor suplent la institutul pedagogic, iar în 15 Noemvrie 1910 cu Nr. 8315 fu numit profesor ordinar gimnazial, dar dispus tot la institut pedagogic. Aci a servit până la 1911, și a propus limba maghiară, istoria, geografia, constituția patriei și câțva

timp limba română, pedagogia și caligrafia. În 1911 a fost dispus la școala civilă de fete, unde funcționează și de prezinte.

A publicat în traducere română *Istoria universală* de Dr. Ludovic Bilinsky, în două volume, pentru cursul I și II preparandial (Arad, 1913).

37. **Ștefan Roșian.** S'a născut la 1 August 1867 în comuna Băgău (com. Albeii-inferioare), din părinți agricultori. În 1880 a venit la Blaj, aici a terminat clasa IV elementară, gimnazul (1889) și teologia (1893). În anul scol. 1893/4 a fost subprefect la seminarul junimei și învățător suplent la școala superioară de fete.

În 1894 s'a înscris la drepturi în Cluj, după terminarea cărora a practizat la tribunalul reg. din Murăș-Oșorhein 13 luni. Și la drepturi, și la tribunal a mers cu știrea și învoirea Ordinariatului.

La 13 Aprilie 1899 a fost numit catehet pentru elevii gr.-cat. dela școlile din Cluj cu excepția celor dela preparandii.

În Iulie 1899 fost hirotonit întru preot și numit capelan în Cluj.

Din Septemvrie 1901—August 1902 a fost administrator protopopos tot la Cluj.

În August 1904 a fost numit spiritual și profesor la seminarul teologic din Blaj.

Din Decemvrie 1907 — Septemvrie 1909 a suplinit pe Dr. Alexandru Nicolescu la institutul pedagogic, propunând religia la toate patru cursurile. Începând cu an. scol. 1909/10 catehizează școala de aplicație, în două ore la săptămână, când teologii de pe cursul III și IV, pe rând, asistează și propun și ei. În această calitate funcționează și de prezinte.

Pentru mărirea credinței și ridicarea moralului credincioșilor noștri a cooperat la zeci de misiuni sfinte¹⁾, și la înființarea de reuniuni mariane²⁾.

În această ordine de idei, mai amintim, că în timpul funcționării sale în Cluj a introdus predicile pentru servitori și servitoare, de a căror viață morală nime nu se îngrijise mai înainte. În dupămezile Duminecilor și sărbătorilor adunând servitorimea românească, foarte numeroasă, ani de-arândul a propovăduit și acestor suflete umilite ori pierdute cuvântul lui Dumnezeu. Și într-o vreme, acest obicei frumos și folositor l-a practicat și în catedrala din Blaj.

¹⁾ Cea dintâi a ținut-o în Totelec la 1903.

²⁾ Întâia reuniune mariană s'a înființat în Cluj la 1902.

A luat parte la toate mișcările culturale și naționale. In congregațiile comitatului de câteori cauza românească avea lipsă de oameni hotărâți, să spună adevărul, să apere dreptatea, părintele Roșian a fost la locul său. A sprijinit toate societățile și reuniunile românești, de orice soi, și nici când nu s'a închis în chiliuța sa modestă. Preștutindeni îl vedem sprijinind după puteri societățile și reuniunile românești. E membru al „Asociațiunii“, membru fondator al reuniunii meseriașilor din Cluj și din Blaj, membru pe viață al reuniunii femeilor din Blaj și al reuniunii învățătorilor din Arhidieceză, cum și al Casinei române din loe.

In dicasteriile bisericești, este membru al tribunalului matrimonial de a II-a instanță pentru dieceze, și al senatului școlar arhidiecezau.

A lucrat și pe terenul literar. In Aprilie 1903 cu protopopul Clujului Dr. Elie Dăianu a înființat foaia populară, social-creștină *Răvașul*, la care a lucrat până în Septembrie 1904, când s'a strămutat la Blaj.

A publicat: *Alcoolismul împreună cu canonicul Dr. Isidor Marcu* (1907); *Sfaturi pentru țărani și viața sf. Isidor*, prelucrată după I. P. Tousaint (1907); *Elemente de liturgică*, pentru școlile populare (1912); *Catehismul catolic*, împreună cu profesorul Dr. Alexandru Rusu (1912); *Istoria bisericească*, pentru școlile populare (1913); *Tipicul arhieresc* (1913); *Tipicul bisericesc*, în colaborare cu Dr. Victor Bojer și Aron Papiu (1914).

În 1911 cu colegii săi Dr. Ioan Sâmpălean, Dr. Victor Macaveiu, Dr. Alexandru Nicolescu și Dr. Alexandru Rusu a înființat revista: *Cultura Creștină*, cea mai valoroasă revistă bisericească la noi, în care a lucrat număr de număr, până astăzi.

A editat *Învățăturile de poezie* (1912), și *Exercițiile spirituale* (1914) după manuscrisurile marelui orator de pe vremuri Teodor Papp (1777—1833), care până aci rămase aproape necunoscut.

Părintelui Roșian nu-i plac laudele, n'a făcut șgomot, și nu și-a făcut reclame; a căutat numai să fie folositor altora și în special să placă Domnului, dela care i-a venit sprijinul și mângâierea. Pentru aceea am spus numai faptele, cari pot să grăiească.

38. **Eugen Mera.** S'a născut la 6 Martie 1885 în Meneșul-de-câmpie (com. Murăș-Turda. A studiat gimnazul la rom.-catolici în Murăș-Oșorhei, facultatea filozofică în Cluj și Berlin între anii 1904/5—1907/8. În 1910 și-a câștigat diplomă de profesor pentru limbile latină și germană.

La 17 Noembrie 1908 a fost aplicat la institutul pedagogic de profesor auxiliar. A propus limba germană, până la sfârșitul anului școl. 1908/9.

Din toamna anului 1909 până în 15 Noembrie 1912 a servit ca profesor suplent la gimnazul fundațional din Năsăud; de aci a trecut la Turda, la gimnazul superior de stat, iar de prezinte funcționează la gimnazul superior de stat din orașul Dej.

39. **Ștefan Pop.** S'a născut la 23 Noembrie 1881 în Teiuș (com. Albei-inferioare). A studiat școala elementară în Teiuș și Blaj, gimnazul la Blaj (anul I și Budapesta (anul II—IV). În anul școl. 1905/6 a fost aplicat de subprefect la seminarul junimei. Din 1906/7—1908/9 a studiat facultatea filozofică la universitatea din Budapesta, unde s'a calificat de profesor pentru școlile medii.

Dela 1 Septembrie 1909 funcționează ca profesor la institutul pedagogic. In această calitate a propus istoria pedagogiei, limba română, istoria și geografia, și câțva timp

limba germană, constituția patriei și caligrafia (1909/10). In anii școl. 1910/11 și 1911/12 a fost prefectul internatului preparandial.

A scris diferiți articoli în *Unirea și Foaia Școlastică*.

(Va urma.)

Dr. Ioan Rașiu.

Inmulțirea trupelor rusești la frontiera română. — Ziarului „Az Est“ comanică din Tulcea, că generalul Veteikin a luat în revistă trupele rusești, concentrate la Ismail și Kiliaba și a dispus să se pregătească teren pentru concentrarea unui nou corp de armată, care va servi de rezervă trupelor concentrate în cele două regiuni. Din Odessa transportă continuu alimente prin canalul Vilcov pentru armatele din Ismail, și din interiorul țării sosesc mereu trupe în Basarabia spre frontiera României.

Protestul ententei către Grecia. — Impătrita Înțelegere comunică „Journal des Debats“ va adresa guvernului grec o notă, în cari vor declara, că desarmarea din partea autorităților grecești a trupelor sârbești, engieze și franceze, refugiate pe teritoriul Greciei, va fi considerată de act inamic, față de care vor purcede în consecință. Că Grecia nu luptă alături de Sârbia, cu cari are interese indentice, se poate concede, dar o purcedere față de Impătrita Înțelegere care, cum ar fi cazul amintit, ar exclude orice alianță a Greciei cu Sârbia, nu poate fi lăsată la o parte.

Disolvarea Camerei grecești. — Agenția „Reuter“ primește din Atena următoarea, depeșă dat de cu 21 Noembrie: Camera a fost disolvată, nouile alegeri vor

FOIȚA.

Tei cu crengile 'n pământ...

(Motiv popular).

Tei cu crengile 'n pământ
Impletesc arar cuvânt
Și mă 'ndeamnă și mă 'mbie,
Să merg până 'n deal la vie.
Și șoptește-o rămurca,
Că poștește draga mea
Să trec râul pân' la ea.
Ies afară, într'un casă,
Dorul dragii greu m'apasă,
Dar pe streșini varsă ploaia,
Teii plâng și-și lasă foaia
Să le-o poarte vânturile
Fe toate pământurile...
Vânt de toamnă suflă ree,
Apa-i mare n-o pot trece
Ies afară, într'un casă
Dorul dragii greu m'apasă —
Și cum tot mai aprig plouă
Sufletu-mi se rupe 'n două.

E. Mardjanu.

Din Luncușoara.

— Nemulțumirea babelor. —

(Fine).

Acum ele afiară o singură soluție: Popa cel nou nu cunoaște sărbătorile, nu știe ceti la călindar, și n'a eetit de când-i viețile sfinților Haralambie, Pantelimon și ceilalți.

— Mă gândeam că nu poate fi învățat ca popa Costan.

— De unde soro, când abia e un copil. De-aci încolo să învețe.

— Hm! Că bine ne-a potcovit dela vlădicie.

Babele, ca să ferească primejdiile ce pot veni asupra satului din neprăznuirea sfinților ajutători, se gândiră la alt mijloc de ajutor. Puseră umăr la umăr, adunară un slot și cea mai bătrână dintre ele se duse la popa:

— Te-am ruga părinte să ne cetești o slujbă.

— Ce slujbă?

— Pentru alungarea bălaurului, pentru delungarea șolomonarilor.

— Cum?

— Pentruca să cadă puterea celor ce stărnesc furtunile și bat cu grindină sămănăturile.

— Nime nu-i să poarte vremile, decât singur Dumnezeu, bunico.

Baba-l privi cu interes ca și când ar fi vrut să afle dacă-i în toate mințile popa.

— Slujba șolomonarului și bălaurului?

— Nu este așa slujbă pentrucă nici șolomonari nici bălauri nu sunt.

— Popa Costan o știa pe dinafară. Avea o carte...

— Minciuni bunico; să-l ierte Dumnezeu, da' s'a umplut capul de prostii.

Baba abia se putu reține să nu-și facă cruce. Dădu bineți, și se duse ață la bătrâne.

— Nu cunoaște așa slujbă!

— Nu mai spune, soro!

— Nu știe nimic. V'am spus eu că bine ne-o potcovit dela vlădicie.

Zlotu' trecu în mâna altei babe, și această se înștință înainte popii.

— Ce vânturi bunico? Poftim șezi, zise părintele.

— Că n'am venit să șed. V'am cere să ne faci o slujbă. Un zlot îți plătim să ne cetești rugăciunea lui Zosim împărat pentru primejdia hotarelor, de hoți, de goange, de lăcuste, de farmecele oamenilor răi.

— Nu este așa slujbă, bunico. De lăcuste se apără oamenii cum pot, iar farmece nu sunt.

— Popa Costan o știa.

— Se poate, „dar eu n'o știu“ zise popa cu mânie acum.

Baba veni într'un râsușfet.

— N'o știe nici pe asta.

— V'am spus eu că nu știe nimic. Cu el, ea și fără popă. Toate relele pot cădea pe noi.

Nu peste mult o muiere rămase, din facere bolnavă greu.

avea loc în 19 Decembrie. Guvernul a fost necesitat să disolve Camera pentru ca să-și poată câștiga, în timpul actual, mâna liberă pentru acțiune.

Ententa cere dela Grecia să-și lămurească atitudinea. — Din Atena se comunică, că în cercurile politice grecești se crede, că Impătrita Înțelegere va imana un ultimatum Greciei, prin care o invită să respecte convenția, ce o are cu Sârbia și în baza căreia este obligată să declare războiu Bulgariei. Hotărîrea aceasta a guvernelor Impătritei Înțelegere — după părerea cercurilor politice elene — se datoroște faptului, că cabinetele din Paris, Londra, Petrograd și Roma au indicații sigure, că Grecia se va asocia la Puterile centrale imediat, ce trupele acestora se vor apropia de frontierele ei. În cazul, când Grecia va nega să satisfacă ultimatumul Impătritei Înțelegere, va fi considerată ca o țară beligerantă și la consecință va fi tratată ca atare.

Flotila Rusiei aproape de țărmurii bulgari. — Flotila rusească de pe marea Neagră, compuse din cincisprezece unitați. Între cari se află trei vase mari de războiu nu de mult lansate pe mare, de câteva zile staționează în apropierea țărmurilor bulgari.

Valoarea munițiilor capturate la Kragujevac. — „Kölnische Volkszeitung“ anunță, că munițiile capturate de armatele aliate în arsenalul dela Kragujevac sunt evaluate la 7 milioane mărci. Tunurile pierdute în campanie primă contra Sârbiei încă sunt recucerite.

Deslegare la lucru agricol în Dumineci și sârbători. — Recenta circulară a Arhidiecezei gr.-cat. de Alba-

Iulia și Făgăraș publică următorul rescript al ministrului de culte și instrucțiune publică:

„Dupăcum știu, Preaven. Ordinariat a binevoit deja în anul războinic trecut a dispune, ca poporațiunea, având în vedere vremile extraordinare să poată săvârși fără de scrupul religios lucruri agricole în Dumineci și sârbători, ba a binevoit a și îndemna poporul la aceasta prin parohi.

„Acum aflu din parte competentă, că poporațiunea chiar și în locuri, unde din pricina lipsei de lucrători recurge în măsură mare la ajutorul ostășimii, și unde în urma întreprinderii guvernului r. ung. s'au dat concedii și dela lucrări urgente de fortificațiuni, în Dumineci poporul se reține dela lucru, pe când prin folosirea Duminecilor ar putea, să se micșoreze dezavantajurile agricole ale lipsei de lucrători.

„Din pricina aceasta am onoare a ruga pe Preaven. Ordinariat, ca precum a binevoit a face deja în trecut, să binevoiască a publica un circular, care să imprăștie și scrupulii religioși și să cuprinză motive patriotice corăspunzătoare, și a provoca pe parohi și pe învățatori, să îndemne poporul încredințat conducerii lor, ca în Dumineci și sârbători să plinească lucruri agricole fără de a turbura liniștea cultului duranezeesc.

Sassonow și neutralitatea României. — „L'Agence des Balkans“ comunică următoarele:

„În fața caracterului tendențios al unor informațiuni fantexiste puse de curând în circulație, am voit să ne informăm din izvoarele cele mai sigure despre intențiunile guvernului rus.

Am aflat, astfel, în modul cel mai sigur că d. Sassonow a afirmat ministrului României la Petrograd, că guvernul rus nu s'a

gândit că armata rusească ar putea trece pe cea mai mică porțiune a teritorului românesc, fără consimțământul expres al guvernului regal.

D. Sassonow a adăugat că asemenea informațiuni nu au putut fi răspândite de cât cu intențiuni rău-voitoare cari, de altfel, le trădează originea.

Concentrările de trupe rusești, ce urmează de câteva zile la frontiera română, dovedesc tocmai contrariul declarațiilor d-lui Sassonow.

Războiul european.

Momentul principal, ce reiese din rapoartele oficiale, e, că pe frontul sârbesc, trupele de sub comanda lui Galwitz au ocupat culmile dela Jastrebac, prin ce s'a asigurat înaintarea spre sud și Toplica unde luptă coloana bulgară de sub comanda lui Bojadjev. În fața acestora, trupele sârbești au fost silit să părăsească Kursumljeul și Prokupljeul, retrăgându-se spre Pristina. Armatele ui Kövess au să lupte cu obstacolele regiunilor friguroase și cu rezistența sârbilor, cari vreau să împedecă ocuparea Novibazarului. Arșei acesteia și celei bulgare de pe câmpul mierlelor opun armatele sârbe rezistență, ca nu cumva să le taie linia de retragere Novibazar—Mitrovica.

Pe sectorul dela Görz inamicul continuă atacurile, cari au de scop ocuparea Görzului. Luptele dela Plava până la mare din nou sunt foarte înverșunate. Atacul principal se dă contra secțiunii ce se estinde dela Podgora până la Monte San Michele. Din rapoartele lui Höfer apare, că italienilor le-au succes să pătrundă în pozițiile noastre dela Oslavija spre nord de Perma, dar prin contraatac dat de trupele noastre, italienii au fost siliți să se retragă. De șase luni zadarnic atacă italienii la Görz. La Plava, Zagora, Monte-Sabotino, Sagrado, Monte San Michele, artileria italiană a distrus țesăturile noastre de trot și pozițiile, cu toate aceste, *am în mână toate pozițiile preluate la începutul războiului*, a declarat generalul Boroevici.

După o știre din Petrograd Țarul și moștenitorul de tron, au vizitat fortificațiile dela Reval, a trecut în revistă submarinele engleze. A examinat și frontul dela Riga și țărmurii Duna-ei. În Riga Țarul a fost primit de generalul Radtko Dimitriev. Lupte de notat nu au obvenit.

De un timp încoace pe frontul dela Dardanele a fost liniște, în care timp au urmat din partea beligeranșilor noi concentrări de trupe. Acum și aici au început luptele la Sed-il-Bahr. Artileria noastră a făcut mari ravagii armatelor inimice, cari s'au apropiat de țesăturile noastre.

— Să-i cetească popa „argariul cel mare“ zise o babă. Și plecă chiar ea la popa să-l cheme.

— Nu știu așa slujbă, zise părintele.

— Bine, cu dumneata în sat putem muri fără vreme, bufni baba, și ești mândioasă.

În curs de vre-o trei săptămâni se adevări că nu știe nici Brăul maici Domnului, nici Vămile văzduhului, nici blăstemele marelui Timoe, nici rugăciunea Mariei Egiptencei, alungată de diavolul în pustie.

— Ce știe dar?

— Nimic nu știe!

— Ce-a învățat la școală șasprezece ani, c'atât spune coratorul c'a învățat.

— Nimica toată.

— Dar bine, așa nu mai merge.

— Nu mai merge!

Și babele se hotărîră să plece patru inse pân' la vlădicie, să li-l ducă din sat pe copilandrul ăsta, și să le pună popă învățat. La protopopul știau că n'au ce căuta, că el ținea partea părintelui.

Satul nu era departe da scaunul vlădicesc. De dimineața până sara ajungeau. Adunară de pe la toate bani de drum și erau gata de plecare. Dar muerea tot muere: nu cutează să plece singure. Trebuia să fie și un bărbat cu ele. Dar cine? Nici nu-și puseră bine această întrebare, și li-se și lumină în cap: diacul Miron, cine altul.

Diacul, încă 'n seara aceea se îmbătă de bucurie atât de tare, încât numai cu

mare silă îl putură duce diecița și ficiorul acasă.

— Nebune dimineață trebuie să pleci la drum.

Des' de dimineață porniră cei cinci, fără să mai spue la suflet de om ce au de gând.

Așa pe la opt ceasuri ajunseră într'al doilea sat.

— Să poposim și să 'mbucăm ceva, prietinelor, zise diacul.

Și intrară într'un birt. Birtașul îl cunoștea bine pe Miron. Incepu să-l iscodească: unde? cum?

— Acum odată-i punem capu' popiții zise el. Și, de bucurie că-i pune capu, de bucurie că să tătălai cu omul ăsta de omenie, de bucurie că nimeri o țuică pe gustul lui, de fericire că putea bea pe punga altuia — el păstra banii ce-i adunară babele de drum — se îmbătă cumu-i tunul. Când, nenorocitele bătrâne, reușiră cu chin cu vai așa pe la prânz, să-l scoată din birt, diacul se lăsă în drum mort și incepu să horcăe.

— Vai, uci-gă-te crucea, bală spurcată oftară ele. Și, neputându-l duce mai departe, n'au avut încătrău, s'au întors acasă. Pe inserate intrau în sat. Dar' dela întâmplarea asta nici babele nu-i mai ținură partea diacului Miron.

I. Agârbiceanu.

1958
1881
= 67

Concertul d-șoarei Gitta Fabian.

Sâmbătă seara în 13 crt. s'a ținut concertul care a avut o reușită splendidă. Publicul, care de atâta vreme nu luara parte la prestațiuni de acest soi, s'a folosit de acest prilej artistic, mai ales că și o parte a veniturii curat revenea soldaților, ce și-au pierdut vederea, în războiu.

D-șoara Gitta Fabian ni s'a înfățișat ca o adevărată artistă în vioră, ceea ce s'a remarcat încă dela punctul prim, Concertul d'Ambrazio, în care a dovedit o școală escelentă, împreună cu o dexteritate ireproșabilă, siguranța în mânărea arcușului, ba, în finale s'a observat și nota individuală, în interpretarea temei rezolute în poziția înaltă, izvorită dintr'un adevărat temperament muzical.

Tot de asemeni a rămas încântat publicul și de celelalte puncte ale programului. În deosebi a plăcut mult Sextette-ul din Lucia de Lamermoor — fără acompaniament — în care a trecut cu ușurință toate greutățile escelentei pieze alui Saint-Lubin. Mai remarcăm serenada de Drdla, Humoresca de Dvorak, Biene de Schubert, executate cu sordino, prin cari a ieșit la iveală toate nuanțele de forță a acestor piese. Atât Bach-Kreisler cât și Mozart-Kreisler, ca și Notturmo lui Chopin — aceste perle a muzicii moderne clasice — au fost interpretate cu aceeași vivacitate, precizie și artă desăvârșită.

După cum ni s'a prezentat d-șoara Gitta Fabian, — cu primul d-sale debut — ne îndreptățim să o felicităm, pentru strălucitul viitor artistic, ce o așteaptă.

Acompaniamentul la piano, atât de dificil l'a susținut cu adevărată măiestrie și precizie d-șoara *Melanie Brendușianu*, aprețita noastră artistă în piano.

Publicul foarte ales, care a umplut sala cea mare a hotelului „Univers“, a răsplătit cu însuflețite aplauze, prestațiunile distinse ale celor două artiste.

Cătră abonenți!

Ne aflăm spre capetul anului și o parte foarte mare dintre abonenți nu ne-au trimis încă nici un filer.

Din restanțele anilor trecuți avem pe afară o sumă de tot mare. Ne este și greu să o amintim. De altă parte datoriile cu editarea foii cresc în mod însemnat.

Tipografia ne strânge mereu pentru costul tiparului și băncile pentru banii împrumutați, fără ca să fim în stare să plătim nici măcar interesele după datoriile ce avem.

Rugăm deci cu tot deadinsul pe P. T. domni și frați abonenți, să iee în dreaptă socotință starea aceasta și să ne trimită prețul foii, cu carele ne datoresc.

Red. și Administrația.

Diverse.

Regele României s'a reinters în Capitală. Din București se comunică: Regele României, Ferdinand care a fost dus din București de cinci zile, acum s'a reinters. Regelui i-s'au făcut ovații furtunoase pe străzile percurse.

Victor Russu — maior. Victor Russu eroul luptelor din Bucovina, despre bravurile căruia s'a vorbit în toată armata, a fost odinioară căpitan în statul major, de rang înalt a abzis. La izbucnirea războiului, a intrat în armată ca soldat de rând voluntar. În curând a fost ridicat la gradul de sergent-major, a căpătat toate ordurile militare și puțin în urmă rangul de locotenent, încredințându-i-se comanda unei trupe. Așa numita trupa Russu a devenit celebră prin victoriile secerate. Victor Russu în curând a fost înaintat la rangul de sublocotenent, și căpitan, și-a păstrat însă în permanență uniforma soldatului de rând. A fost rănit în mai multe rânduri, n'a păsăit însă frontul și trupa eroică compusă numai din voluntari. Meritele lui Victor Russu, sunt răsplătite cu demnitate, nu numai că și-a redobândit rangul de odinioară, ci este înaintat la gradul de maior.

Decorație. Primim următoarele: Primul elev al gimnazului din Blaj, Octavian Buteanu, care a fost înrolat în 1 Septembrie, anul trecut la regimentul 32 de honvezi, în ziua de 18 August anul curent a fost decorat cu medalia de argint clasa prima și înaintat la gradul de aspirant de cadet pentru ținuta eroică dovedită în dese lupte la care a luat parte contra inamicului.

Universitarilor români li-s'a concesi să studieze în străinătate. Ministrul de războiu a dat permisiune universitarilor, cari studiau la facultăți străine și din cauza evenimentelor actuale au fost siliți să-și întreprindă studiile, se părăsesc țara pentru continuarea studiilor. Mai mulți universitari români au sosit la Viena.

Convocarea dietei ungare. După știrile primite din Capitală dieta ungară va fi convocată pe noua sesiune de războiu în 30 Noembrie. În aceasta ședință guvernul va înainta camerei un proiect de lege, care prevede pedepsirea persoanelor cari ridică prețul alimentelor. În programul de zi vor figura proiectele de indemnitate, ajutorarea funcționarilor de stat. Sesiunea parlamentară va dura cam până la mijlocul lunii Ianuarie 1916.

Rescumpărare de felicitări. Dl profesor Gavril Precup ș'a rescumpărat felicitările de ziua numelui din 8/20 Noembrie dăruind 10 cor. la „fondul orfanilor și văduvelor de meserieși români din Blaj“, iar 10 cor. pentru soldații români invalizi.

Concurse. La parohia Beiu, districtul protop Turda, se escrie concurs cu terminul de 30 crt. Asemenea se dau în concurs cu acelaș dat și următoarele statui cantor-do-centale: Ceanul-deșert distr. protop. Turda, Gâmbuț distr. protop. Murăș-Uioara și Fărăgău distr. protop. Fărăgăului.

Mulțămită publică. Pentru Masa studenților din Blaj au binevoit a contribui: *Gregoriu Manoilă* preot Tohan și soția *Rozica Țintariu*, în loc de cunună pe sicriul neuitatei

Letiția Țintariu învățătoare 10 cor.; *Dr. Ioan Oltean* adv. M.-Ludoș, în loc de cunună pe sicriul fiului său *Eugen Sovaroși* din Grind 10 cor.; *Octavian Florian* paroh Sănger, *Iosif Lita* protopop Hususău, câte 10 cor. la fondul Ioan M. Moldovanu, *Ioan Crișan* paroh Ohaba 5 cor. la acelaș fond, iar 5 cor. la fondul morboșilor; *Iosif Lita* protopop Hususău la fondul general al Mesiei studenților 10 cor.; *Filip Pop* paroh, protopop on. Mezörücs, întru amintirea fiului său *Ovidiu*, căzut pe câmpul de luptă din Galiția 10 cor. Primească cu toții expresiunea mulțămitei.

Dirrecțiunea gimnazială.

Inrolarea hurlacilor în Anglia. În Anglia a apărut un comunicat oficial, prin care se ordonează, ca toți cei necăsătoriți, cari nu au implinit 40 ani, să se însinue voluntar pentru serviciul de arme până în 30 Noembrie, la caz contrar vor fi duși cu forța. Dacă ordinațiunea prevede numai chemarea sub arme a celor necăsătoriți, sperăm, căci vor purcede de urgențe, în cele două săptămâni, pe calea, care îi salvează de pericolul războiului.

Recolta României Conform datelor statistice provizore, publicate de ministrul agriculturii, recolta României pe anul 1915 este evaluată cum urmează:

Grâu 32.300.000 hectolitri, adică pro hectar 17 hectolitri, care se consideră ca o recoltă de record, având în vedere că în 1915 a fost cultivat cu 2.000.000 hectare mai puțin pământ, decât în anul precedent, când a rezultat o recoltă de abia 17.200.000 hectolitri.

Săcaru a dat o recoltă de 16.000.000 hectolitri, adică pro hectar în mediu 18 hectolitri, față de 8 milioane hectolitri în anul premergător.

Orz s'a produs 10.500.000 hectolitri, adică pro hectar în mediu 24 hectolitri, iar **Ovăs**, în total 1.150.000 hectolitri.

La 2000 purcei un câștig de 600.000 coroane. În ziarul „Poporul“ cetim următoarea știre: Un negustor de purcei din Békéscsaba a cumpărat în toamna anului trecut dela domeniul contelui Almásy 2000 purcei cu un preț de 200.000 coroane. Purceii au fost îngrășat și vândut la un cumpărător din Köbánya cu 1.600.000. Ingrășarea purceilor a costat 800.000 coroane, așa, că vânzătorul a avut un profit de 600.000 după 2000 purcei.

Cinema „Edison“ din Blaj, Daminecă 21 crt. va reprezenta următorul program:

1. Celea mai noua susceperi din războiul mondial. 2. Fetita emancipată, umor. 3. Mariana, dramă în 4 acte. Din războiul franco-german 1870—71. Rolul principal îl are Henri Porten. 7. Păvăluș și uriașul umoristic.

Necrolog. † *Mariți Nutiu* măr. German a repausat în Domnul la 5 n. l. e. după o boală scurtă, împărțită fiind cu Ss. Taine ale muribunzilor în anul al 23-lea al vieții și al 4-lea al fericitei căsătorii.

Rămășițele pământești ale scumpei repausate s'au astrucat în 7 l. e. la orele 3 d. m. în cimiteriul de Oradea-Oloșig lângă iubita ei mamă.

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

Dr. P. L. în Rév. Primite cu mulțămită. Le ținem pentru timpuri mai bune, din motive explicabile. Salutări cordiale.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.